

Voiu scandal cu orice preț!

Premiera cu *D'ale carnavalului* de I. L. Caragiale a inaugurat teatrul proaspăt refăcut din Focșani. Din ruina care ajunsese la sfârșitul anilor 1990, clădirea a renăscut în toată splendoarea sa de „Burgtheater provincial”. Inevitabil, s-a procedat și la sfințire, deși teatrul a fost dintotdeauna, prin excelență, un spațiu laic. Odinioară, biserica nici nu permitea înhumarea actorilor răposați în pământ sfânt. Vremurile s-au schimbat însă, iar ceremonia a putut fi interpretată ca un pios omagiu adus generosului ctitor, maiorul Gh. Pastia, căruia teatrul îi poartă, cu îndreptățire, numele.

Regizorul Mihai Lungeanu a vrut să implice orașul în eveniment: o fanfară interpreta, de pe balconul situat deasupra intrării, muzică de divertisment din *Belle-époque*; tarabe pitorești ofereau cărți vechi; figuranți costumați ca de

carnaval întâmpinau publicul în fața teatrului, distribuiau bilete de loterie (miza fiind patefonul *His Master's Voice* al ipistatului), făceau animație și stârneau veselie. Pe laturile clădirii, atârnav pânze inscripționate cu heteroclita înșiruire de obiecte din *La Moși*.

Spectacolul mizează mai mult pe mecanismul dramatic decât pe psihologia personajelor. Este unul dintre puținele care redă, pe scenă, însuflețirea sărbătorii. Actul al doilea, care se petrece în culisele carnavalului, este alcătuit din scene care implică, de regulă, câte două personaje. De aceea, publicul se poate simți frustrat de lipsa animației de carnaval. Mihai Lungeanu a găsit o soluție scenografică fericită, despărțind longitudinal scena în două, prin panouri transparente, în spatele cărora figurația se desfășoară nestingherită și fără a stingheri. Aceleași panouri, în primul și al treilea act, sugerează oglinzile din frizerie. Tinerii din STEV (Societatea teatrală a elevilor vrânceni) invadează balcoanele, sala, fundalul scenei, creând, după puterile lor, antrenul necesar. Regizorul a fost extrem de atent la ritmul spectacolului, astfel încât cele două

ore, fără pauză, trec pe nesimțite. Îndeosebi *crescendo*-ul și accelerarea din primul act, de la expoziția cam statică și povestea fastidioasă cu abonamentul falsificat, până la agitația generală din final, sunt bine conduse. Inovațiile de detaliu nu lipsesc, fără să fie subliniate cu insistență, astfel încât să rupă ritmul. Dialogul mut dintre Mița și halatul lui Girimea de pe *porte-manteau* este savuros. Mița discută cu Pampon în timp ce se fardează, privindu-se în oglindă, cu spatele la public. Soluția este riscantă, dar reușită. Apariția finală a „fetelor“, în chip de ingenuie, trimite cu haz la „cele două orfeline“. Foarte bine construită, la două voci, este scena intervenției autoritare a ipistatului, secundat de subaltern. Alternarea dintre *Vorbaaa!* și *Nu miiișcaaaa!* funcționează ca într-o operă bufă.

Travesti-ul de carnaval al lui Crăcănel în femeie cu basma, pe cât de surprinzător, pe atât de reușit, amintește de versiunea feminină a lui Garcea, de la televizor.

Dacă Lucian Pintilie lua personajele prea în serios, Mihai Lungeanu le consideră cu totul derizorii. Eroii nu au, cu adevărat, „probleme”. Infidelitatea este, oricum, inerentă („inimă zburdalnică”) și se rezolvă cu „am plâns și am iertat”. Cu toții au din ce trăi: catindatul își permite să lucreze fără leafă (ce-i drept, și „fără rețineri”); Pampon mizează pe știință, ca să n-aibă nevoie de noroc; frizeria, chiar cu clienți escroci, rentează, astfel încât patronul își permite să „fie galanton”, iar calfa să-și mănânce porția zilnică de varză; fetele, în așteptarea măritişului, se perfecționează. Agitația vine din dorința gratuită de „scandal”. Scandalul trebuie provocat „cu orice preț”, deoarece el singur dinamizează existențele tihnite. Piesa nu este, astfel, decât o succesiune de „scandaluri” fără consecințe grave. Până și cel final, de la poliție, este benign, contrar interpretării tenebroase a lui Mircea Iorgulescu.

Atent la ansamblu, inventiv în detalii, Mihai Lungeanu a neglijat, în schimb, lucrul răbdător cu actorii, pe text. Urmarea este că replicile celebre, pe care publicul așteaptă să le audă într-o intonație nouă, dezamăgesc. Scrisoarea cu „mangafaua”, când e citită, nu are efectul așteptat. La fel, celebre poante sună cam boante („reținerile care nu se fac”, „neamțul în Bulgaria” etc.). Actorii s-au mișcat cum li s-a spus, dar au vorbit cum au crezut mai bine. Alexandru Georgescu, *special guest star* de la Teatrul Național din București, propune un Nae Girimea original și succulent. El valorifică nepotrivirea de vârstă cu personajul, propunând un fante „puriu”, care știe să-și valorifice experiența. Sorin Frâncu face din Pampon un fel de soldat fanfaron, gen Căpitanul Spaventa din „Commedia del’Arte”, neglijând nuanțele de gingășie reală ale personajului. George Rusu, în rolul Catindatului, tachinează și se magnetizează, reușește să fie nostim, dar nu și cu adevărat comic. Adrian Rădulescu este un lordache dinamic și descărcăreț, dar nu are șmecheria specifică a personajului. Se simțea nevoia unor elemente care să particularizeze rolul, să-l scoată din șablon. Paula Grosu își poartă talentul la vedere, astfel încât ar fi imposibil ca acesta să nu-i fie recunoscut. În ciuda temperamentului, ea nu este „ploieșteanca” îndrăcită, gata de acte teroriste (vezi „vitronul”), din piesă. Pierde îndeosebi din cauză că nu dă destulă greutate replicilor (până și „fideaua” se pierde). Loreta Negruță are o sarcină mai ușoară în rolul Didinei Mazu, de care se achită dezinvolt. Valentin Cotigă dă personalitate ipistatului prin bune inflexiuni vocale, diferențiindu-l, în același timp, de polițaii pe care Caragiale i-a conturat mai cu atenție: Ipingescu și Pristanda. Adrian Damian propune un Crăcănel original: tânăr, svelt, ușor efeminat, deși cu barbă (ceea ce e cu atât mai picant). Dornic de scandal, dar deloc bătauș, personajul își justifică numele deseori uitat sub poreclă: Tele-machos, adică cel ce stă departe de luptă. El răstoarnă convențiile clasice, fiind un Lelio înșelat de un Pantalone viril. Mihail Spiridonescu fixează în amintire roluri care trec, de obicei, neobservate.

Pentru prima dată, am primit un program de sală realizat ca document multimedia, pe disc compact. Atât design-ul, cât și conținutul sunt la înălțime, fără nimic din nesiguranțele începutului. Găzduit de un sit web, el ar contribui la atragerea către teatru a amatorilor de „scandal” virtual.

Teatrul Municipal „Mr. Gh. Pastia” din Focșani – D’ale carnavalului de I. L. Caragiale. Regia și scenografia: Mihai Lungeanu. Distribuția: Alexandru Georgescu (Nae Girimea), Sorin Frâncu (Iancu Pampon), Adrian Damian (Crăcănel), George Rusu (Catindatul), Adrian Rădulescu (lordache), Valentin Cotigă (Ipistatul), Loreta Negruță (Didina Mazu), Paula Grosu (Mița Baston), Mihail Spiridonescu (un chelner). Data reprezentației: 19 septembrie 2004.

Testament,

Subsemnatul, Maior Gheorghe Pastia, domiciliat în Focșani, în dorința de a contribui într-o măsură cât de mică la luminarea și educația Neamului Românesc și care m-am devotat cu tot sufletul prin muncă cinstită, mai întâiu în rândurile ostirei și pe care am servit-o ca bun patriot, luptând chiar după ce am fost rănit în Războiul Independenței, între care și Virtutea Militară de Aur pusă pe piept de inuși M. S. Regele Carol pe câmpul de luptă în Bulgaria, iar după ce am ieșit din rândurile armatei, m-am ocupat de agricultură, unde muncind din greu cu încordare și privațiuni zi cu zi mai bine de 40 ani, văzând necesitatea pentru orașul Focșani de a avea un templu al artei, am găsit cu cale ca din economiile agonisite și după stăruința cetățenilor mei, să construiesc în anul 1908 un Teatru, așezat în centrul orașului Focșani, orașul meu de naștere, pentru a servi ca locaș de cultură și educație națională.